

Leiðbeinandi verklagsreglur Landssamtaka lífeyrissjóða um viðskipti stjórnarmanna og starfsmanna lífeyrissjóðs með fjármálagerninga.

Gildissvið og markmið

1. gr.

Reglur þessar eru settar samkvæmt 5. tl. 2. mgr. 29. gr. laga nr. 129/1997 um skyldu-tryggingu lífeyrisséttinda og starfsemi lífeyrissjóða, með síðari breytingum.

Þær taka, eftir því sem við á, til [nafn lífeyrissjóðs], stjórnarmanna, starfsmanna og fjölskyldna þeirra. **Starfsmenn sem ekki koma að starfsemi sem valdið getur hagsmunaárekstrum, hafa engan aðgang að innherjaupplýsingum eða öðrum trúnaðarupplýsingum sem geta tengst verðbréfavíðskiptum sjóðsins eru undanþegnir ákvæðum 7. og 9. gr. regnanna um tilkynningaskyldu og undirritun yfirlýsingar.**

Reglunum er ætlað að koma í veg fyrir hagsmunaárekstra í starfsemi [nafn lífeyrissjóðs] og jafnframt að draga úr hættu á að þeir sem þær taka til tengist einstökum úrlausnarefnum með þeim hætti að fyrirfram megi draga í efa óhlutdrægni þeirra við meðferð og afgreiðslu einstakra mála. **Reglunum er ætlað að tryggja vandaða starfhætti sem stuðla að trúverðugleika sjóðsins, stjórnar hans og starfsmanna.**

Skilgreiningar

2. . gr.

Í reglum þessum merkir:

Fjölskylda:

- a) maki, maki í staðfestri samvist eða sambúðarmaki starfsmanns fjármálafyrirtækis,
- b) barn, kjörbarn eða stjúpbarn starfsmanns fjármálafyrirtækis sem er á hans framfæri,
- c) önnur skyldmenni starfsmanns fjármálafyrirtækis sem hafa búið á sama heimili og hann í a.m.k. eitt ár miðað við þann dag sem tiltekin viðskipti fara fram.

Trúnaðarupplýsingar:

Með trúnaðarupplýsingum er átt við nægjanlega tilgreindar upplýsingar sem ekki hafa verið gerðar opinberar og varða beint eða óbeint útgefendur fjármálagerninga, fjármálagerningana sjálfa eða önnur atriði og eru líklegar til að hafa marktæk áhrif á markaðsverð fjármálagerninganna ef opinberar væru, eins og nánar er kveðið á um í reglugerð sem sett er skv. 131. gr. laga um verðbréfavíðskipti. **Upplýsingar teljast opinberar þegar útgefandi fjármálagerninga hefur birt almenningi á Evrópska efnahagsvæðinu þær, sbr. 122. og 127. gr. laga um verðbréfavíðskipti.**

Fjármálagerningar:

- a. Verðbréf, þ.e. þau framseljanlegu verðbréf, að undanskildum greiðsluskjölum, sem hægt er að eiga viðskipti með á fjármagnsmarkaði, svo sem:
 - i. hlutabréf í fyrirtækjum og önnur verðbréf sem eru ígildi hlutabréfa í fyrirtækjum, sameignarfélögum eða öðrum lögaðilum og heimildarskírteini fyrir hlut,
 - ii. skuldabréf eða skuld á verðbréfaformi, þ.m.t. heimildarskírteini vegna slíkra verðbréfa,
 - iii. önnur verðbréf sem veita rétt til að kaupa eða selja verðbréf eða leiða til uppgjörs í reiðufé sem ræðst af verðbréfum, gjaldmiðlum, vöxtum eða ávöxtunarkröfum, hrávörum eða öðrum vísitölum eða mælikvörðum.
- b. Peningamarkaðsskjöl, þ.e. þeir flokkar gerninga sem viðskipti fara venjulega fram með á peningamarkaði, svo sem ríkisvixlar, innlánskírteini og viðskiptabréf að undanskildum greiðsluskjölum.
- c. Hlutdeildarskírteini.
- d. Valréttarsamningar, framtíðarsamningar, skiptasamningar, framvirkir vaxtarsamningar og aðrar afleiður sem byggjast á verðbréfum, gjaldmiðlum, vöxtum, ávöxtunarkröfu, öðrum afleiðum, fjárhagslegum vísitölum eða fjárhagslegum viðmiðum sem gera má upp efnislega eða með reiðufé.
- e. Hrávöruafleiður.
- f. Afleiður til yfirfærslu lánaáhættu.
- g. Samningar um fjárhagslegan mismun.
- h. Aðrar afleiður sem ekki falla undir d–g-lið en hafa sömu eiginleika og þær afleiður.

Ákvæðin eru að hluta byggð á 2. gr. og 120. gr. laga nr. 108/2007 um verðbréfaviðskipti.

Meðferð trúnaðarupplýsinga

3. gr

Þeim sem þessar reglur taka til og sem búa yfir eða hafa aðgang að trúnaðarupplýsingum er óheimilt að:

1. afla eða ráðstafa fjármálagerningum með beinum eða óbeinum hætti, fyrir eigin reikning eða annarra, búi þeir yfir trúnaðarupplýsingum,
2. láta þriðja aðila trúnaðarupplýsingar í té, nema það sé gert í eðlilegu sambandi við starf, stöðu eða skyldur þess sem upplýsingarnar veitir,
3. ráðleggja þriðja aðila á grundvelli trúnaðarupplýsinga að afla fjármálagerninga eða ráðstafa þeim eða hvetja að öðru leyti til viðskipta með fjármálagerningana.

Ákvæðin taka mið af 123.gr. laga nr. 108/2007 um verðbréfaviðskipti.

Markaðshögðun

4. gr.

Þeim sem þessar reglur taka til er óheimilt að taka þátt í, stuðla að eða hvetja til viðskipta með fjármálagerninga eða annarra aðgerða í því skyni að gefa ranga mynd af umfangi viðskipta með tiltekna fjármálagerninga eða hafa óeðlileg eða óhæfileg áhrif á verðmyndun í viðskiptum með fjármálagerninga.

Jafnframt er þeim óheimilt að eiga viðskipti fyrir eigin reikning með því að nýta sér í eigin þágu viðskiptakjör sem [nafn lífeyrissjóðs] kann að njóta hjá þriðja aðila.

Ennfremur skulu þeir ekki eiga viðskipti með einstaka fjármálagerninga á sama tíma og lífeyrissjóðurinn eða sem lífeyrissjóðurinn hyggst eiga viðskipti með fyrir eigin reikning í nánustu framtíð þegar þeir hafa vitneskju um slík viðskipti vegna starfsins.

Fyrsti málsliður greinarinnar tekur mið af 117. gr. laga nr. 108/2007 um verðbréfavíðskipti.

Þagnarskylda

5. gr.

Stjórnarmenn, framkvæmdastjóri og aðrir starfsmenn, svo og endurskoðendur lífeyrissjóðs, eru bundnir þagnarskyldu um allt það sem þeir fá vitneskju um í starfi og leynt á að fara samkvæmt lögum eða eðli máls.

Þess ber ætíð að gæta að trúnaðarupplýsingum og upplýsingum sem þagnarskylda hvílir á sé ekki miðlað til fleiri aðila en brýna nauðsyn ber til í hverju tilviki.

Stjórnarmenn, framkvæmdastjóri, aðrir starfsmenn sem og endurskoðendur skulu hafa reglu á því hverjir hafi aðgang að trúnaðarupplýsingum og hvernig þeir miðla slíkum upplýsingum sín á milli.

Þagnarskylda helst þótt látið sé af starfi.

Ákvæði þessi eru að hluta byggð á 32. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða.

Hæfi

6. gr.

Stjórnarmaður eða starfsmaður [nafn lífeyrissjóðs] er vanhæfur til að eiga aðild að ákvörðun um viðskipti sjóðsins með fjármálagerninga ef hann hefur hagsmuna að gæta, sem kynnu að fara í bága við hagsmuni sjóðsins eða gagnaðilans í viðskiptunum. Sama gildir ef um er að ræða ákvarðanir sem tengjast fjölskyldu hans, venslamönnum eða fyrirtæki, þar sem hann kann að eiga umtalsverðra hagsmuna að gæta sem eigandi, stjórnarmaður eða starfsmaður.

Stjórnarmaður eða starfsmaður sem veit um ástæður er kunna að valda vanhæfi hans skal án tafar vekja athygli á þeim.

Ákvæðin um vanhæfi eru byggð á stjórnsýslulögum. Í 31. gr. laga nr. 129/1997 um

*skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða segir að um hæfi stjórnarmanns lífeyrissjóðs fari eftir ákvæðum II. kafla stjórnsýslulaga. **Hér ber jafnframt að hafa í huga ákvæði um aðild að yfirtökuskyldu sem eru í 100. gr. laga nr. 108/2007 um verðbréfavíðskipti.***

Tilkynningaskylda

7. gr.

Stjórnarmenn og þeir starfsmenn sem koma að starfsemi sem valdið getur hagsmunaárekstrum, hafa aðgang að innherjaupplýsingum eða öðrum trúnaðarupplýsingum sem geta tengst verðbréfavíðskiptum sjóðsins skulu að eigin frumkvæði tilkynna um öll víðskipti með fjármálagerninga samdægurs, þegar það á við, og eigi síðar en við upphaf næsta vinnudags eftir að þau voru gerð. Tilkynna skal um víðskipti með afleiðusamninga bæði þegar þeir eru gerðir og við uppgjör. Víðskipti með fjármálagerninga skal tilkynna hvort sem þau eru gerð í nafni víðkomandi stjórnarmanns eða starfsmanns, fjölskyldu hans eða félags sem starfsmaður eða stjórnarmaður eða fjölskylda hans á ráðandi hlut í.

Eftirfarandi víðskipti eru undanþegin tilkynningaskyldu:

- a) eigin víðskipti sem framkvæmd eru í eignastýringu þar sem engin samskipti hafa farið fram í tengslum við víðskiptin milli eignasafnsstjórans og hlutaðeigandi einstaklings,
- b) eigin víðskipti með hlutdeildarskírteini í verðbréfa- eða fjárfestingarsjóðum sem uppfylla skilyrði laga nr. 128/2011, að því tilskildu að hlutaðeigandi einstaklingur taki ekki þátt í stjórnun víðkomandi sjóðs.

Stjórnarmenn og þeir starfsmenn sem koma að ákvörðunum um víðskipti sjóðsins með fjármálagerninga skulu upplýsa um eign sína í fjármálagerningum er þeir taka við starfinu. Jafnframt skulu þeir tilkynna um tengsl sín við einstaklinga eða félög sem þeir eru í fjárfélagi við, annast fjármál fyrir eða gæta hagsmuna, m.a. með stjórnarsetu. Í þessu sambandi skal til að mynda sérstök grein gerð fyrir fjárfestingarfélögum. Einnig skal tilkynna þegar breytingar verða.

Lífeyrissjóðurinn skal halda skrá um tilkynningarskyld víðskipti **samkvæmt framangreindu** þar sem skráðar eru upplýsingar um fjármálagerningana, fjárhæð nafnverðs, kaupverð og tímasetningu kaupa.

Ef um er að ræða útvistun víðskipta með fjármálagerninga skal lífeyrissjóðurinn tryggja að fyrirtækið, sem tekur að sér starfsemina, haldi skrá yfir eigin víðskipti starfsmanna fyrirtækisins og að þessar upplýsingar séu veittar sjóðnum tafarlaust að beiðni hans.

Rannsóknarskylda

8. gr.

Leiki vafi á því hvort fyrirhuguð viðskipti geti samrýmst ákvæðum þessara reglna eða önnur atvik séu með þeim hætti að ákvæði þessara reglna eigi við skulu þeir aðilar sem reglur þessar taka til leita álits framkvæmdastjóra [nafn lífeyrissjóðs] **eða þess starfsmanns sem hefur daglegt eftirlit með framkvæmd reglnanna. Viðkomandi ber að skera** úr um slík atriði áður en viðskipti eru framkvæmd eða önnur skref stigin sem gætu brotið gegn reglunum.

Undirritun yfirlýsingar

9. gr.

Stjórnarmenn [nafn lífeyrissjóðs] og **þeir starfsmenn sem koma að ákvörðunum um eða framkvæmd viðskipta sjóðsins með fjármálagerninga með einhverjum hætti** skulu undirrita yfirlýsingu um að þeir hafi kynnt sér og maka sínum þessar reglur og skuldbindi sig til að hlíta þeim, sbr. fylgiskjal með þessum reglum.

Eftirlit

10. gr.

Formaður stjórnar og framkvæmdastjóri [nafn lífeyrissjóðs], skulu:

- sjá um og bera ábyrgð á kynningu þessara reglna meðal stjórnarmanna og starfsmanna;
- sjá til þess að reglurnar séu jafnan aðgengilegar fyrir þá sem undir þær heyra;
- hafa eftirlit með að reglunum sé fylgt, s.s. að tryggja að yfirlýsingar séu undirritaðar sbr. 9. gr.

Stjórn [nafn lífeyrissjóðs] er þó heimilt að fela til þess bærums starfsmanni að fara með daglegt eftirlit með framkvæmd þessrar reglna.

Tilkynningar samkvæmt þessum reglum skulu sendar framkvæmdastjóra eða starfsmanni sem stjórn sjóðsins hefur falið daglegt eftirlit með framkvæmd reglnanna.

Brot á reglum

11. gr.

Brot á reglum þessum skal tafarlaust tilkynna stjórn [nafn lífeyrissjóðs] sem, eftir eðli brots, skal tilkynna það Fjármálaeftirlitinu.

Viðurlög

12. gr.

Brot á reglunum geta varðað áminningu eða uppsögn aðila er brjóta gegn þeim ásamt því að eftir því sem við verður komið gangi viðskipti sem brjóta gegn reglunum til baka. Brot á ýmsum ákvæðum reglnanna geta falið í sér brot á lögum um verðbréfa- viðskipti og getur starfsmaður því sætt viðurlögum skv. þeim, sbr. XV. kafla laganna.

Gildistaka

13. gr.

Reglur þessar taka gildi við undirritun stjórnar [nafn lífeyrissjóðs] og að fenginni staðfestingu Fjármálaeftirlitsins samkvæmt lögum.

Þessar reglur voru síðast uppfærðar í apríl 2013 – merkt með feitletruðu breytingar frá fyrri leiðbeinandi reglum LL frá árinu 2007. Voru sendar til umsagnar til FME og verið tekið tillit til gagnlegra ábendinga sem bárust þaðan.

Yfirlýsing stjórnarmanns/starfsmanns

Ég undirrituð/aður hef kynnt mér og maka mínum efni reglna um viðskipti **stjórnar
manna og starfsmanna [nafn lífeyrissjóðs]** með fjármálagerninga, dagsettar
_____, og heiti því að virða þær reglur í hvívetna.

[Staður], dags. _____

Vottar:
